

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 28 stycznia 2022 r.

Znak: WK-610/30/4/21/22

Pan
Janusz Żydek
Wójt Gminy
Chybie

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 2 września do 15 października 2021 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Chybie** za okres od 1 stycznia 2017 r. do 15 października 2021 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 30 listopada 2021 r. przez Zastępcę Wójta Gminy Chybie pełniącego funkcję Wójta Gminy Chybie począwszy od dnia 31 lipca 2021 r. na podstawie art. 28g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372), w związku z zaistnieniem okoliczności przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji przez Wójta Gminy Chybie, spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni oraz przez Skarbnika Gminy. Jeden egzemplarz protokołu pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W 2018 r. przeprowadzono postępowanie o zamówienie publiczne, w którym zaniechano zamieszczenia w ogłoszeniu o zamówieniu, podlegającemu opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, fakultatywnych przesłanek wykluczenia z postępowania, o których mowa w art. 24 ust. 5 pkt 1, pkt 2 oraz pkt 8 nw. ustawy, pomimo że zostały one określone przez Zamawiającego w treści SIWZ. Brak zamieszczenia fakultatywnych przesłanek wykluczenia stanowił naruszenie art. 24 ust. 6 w związku z art. 41 pkt 7 i 36 ust. 1 pkt 5a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.), a wobec braku unieważnienia niniejszego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego naruszony został tutaj także art. 93 ust. 1 pkt 7 tej ustawy.*

Powyższe dotyczyło zamówienia publicznego na świadczenie usług Inżyniera Nadzoru polegających na opracowaniu programu funkcjonalno-użytkowego, wykonywaniu nadzoru nad robotami budowlanymi, na świadczeniu usług doradczych związanych z zarządzaniem, kontrolą i nadzorem nad realizacją zadań, w tym na pełnieniu funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego, zgodnie z wymaganiami Prawa Budowlanego, w ramach Projektu „Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla aglomeracji Górnego Śląska poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Chybie”.

W przypadku podjęcia decyzji o stosowaniu określonych (wybranych) przesłanek fakultatywnych wykluczenia zamawiający obowiązany jest podać w ogłoszeniu o zamówieniu, specyfikacji istotnych warunków zamówienia, które przesłanki będą stosowane, o czym mowa w art. 24 ust. 6 tej ustawy. Brak zatem wskazania podstaw do zastosowania fakultatywnego wykluczenia z zamówienia na podstawie art. 24 ust. 5 ww. ustawy, w każdym przypadku zarówno w ogłoszeniu o zamówieniu jak i w specyfikacji istotnych warunków zamówienia stanowi naruszenie art. 24 ust. 6 tej ustawy.

Obowiązek zawarcia w ogłoszeniu o zamówieniu warunku udziału w postępowaniu oraz podstawy wykluczenia wynika również wprost z treści art. 41 pkt 7 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym „Ogłoszenie o zamówieniu, o którym mowa w art. 40 ust. 1, zawiera co najmniej: 7) warunki udziału w postępowaniu oraz podstawy wykluczenia”. W ślad natomiast za art. 36 ust. 1 pkt 5a ustawy specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawiera co najmniej podstawy wykluczenia, o których mowa w art. 24 ust. 5.

Zamawiający przygotowując postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego powinien zatem zachować spójność informacji ujętych w ogłoszeniach o zamówieniu zamieszczanych na stronie internetowej oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie Zamawiającego z ogłoszeniami przekazywanymi UPUE lub publikowanymi w BZP, a także treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Przy czym, spójności tej nie narusza działanie Zamawiającego, który w treści ogłoszenia o zamówieniu podaje informacje np. poprzez wskazanie na podstawę prawną wykluczenia, po czym szczegółowo ją opisują w SIWZ, co wynika z informacji Ministerstwa Rozwoju (pismo DFK-IV.7518.32.2017.MT2 z dnia 25 sierpnia 2017 r.).

Zgodnie z zapisami działu X ust. 1 pkt 2 specyfikacji istotnych warunków zamówienia opracowanej dla potrzeb przeprowadzenia niniejszego postępowania Zamawiający przewidział obok obligatoryjnych przesłanek wykluczenia wynikających z art. 24 ust. 1 pkt 13-22 ustawy Prawo zamówień publicznych, również dodatkowe przesłanki wykluczenia, tzw. fakultatywne przesłanki wykluczenia, o których mowa w art. 24 ust. 5 pkt 1, 2 i 8 tej ustawy.

Natomiast Zamawiający w treści ogłoszenia o niniejszym zamówieniu opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej pod nr 2018/S 020-042956 w dniu 30 stycznia 2018 r., a przekazanym Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej w dniu 26 stycznia 2018 r., nie zamieścił ani wzmianki o tym, że fakultatywne podstawy wykluczenia zachodzą w niniejszym przetargu nieograniczonym, ani nie podał podstawy prawnej zastosowanych w tymże postępowaniu fakultatywnych podstaw wykluczenia, ani też nie zawarł nawet ogólnikowego odesłania do konkretnych treści SIWZ w tym zakresie.

Powyższe jest o tyle istotne, że treść ogłoszenia o zamówieniu stanowi dla Wykonawców ważną informację dot. warunków ubiegania się o dane zamówienie (stanowi pierwszy element informacyjny dla Wykonawcy o prowadzonym postępowaniu i informacje w nim zawarte mają

umożliwić wykonawcy podjęcie decyzji o możliwości i woli ubiegania się o zamówienie publiczne, w szczególności w procedurze unijnej), naruszenie przez Zamawiającego ww. przepisów o zamówieniach publicznych skutkuje również naruszeniem w tymże postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zasad przejrzystości i uczciwej konkurencji, wyrażonych w art. 7 ust. 1 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych.

W związku z treścią art. 24 ust. 6 ww. ustawy brak w ogłoszeniu o zamówieniu informacji o fakultatywnej przesłance wykluczenia z postępowania przewidzianej w art. 24 ust. 5 - w opisywanym przypadku o przesłankach wykluczenia zawartych w przepisach art. 24 ust. 5 pkt 1 oraz pkt 8 ww. ustawy – skutkuje trwałą wadą postępowania kwalifikującą się do unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy. Przepis art. 93 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy stanowi, że Zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli postępowanie obciążone jest niemożliwą do usunięcia wadą uniemożliwiającą zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy w sprawie zamówienia publicznego. Natomiast w myśl art. 146 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, umowa podlega unieważnieniu, jeżeli Zamawiający nie zamieścił ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych, albo nie przekazał ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej. Zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą Krajowej Izby Odwoławczej, przekazanie do publikacji ogłoszenia o zamówienia nie zawierającego ustawowo wymaganych informacji, w tym przypadku określonych w art. 24 ust. 5 pkt 1 oraz pkt 8 ww. ustawy w związku z art. 24 ust. 6 tej ustawy, jest równoznaczne z nieprzekazaniem ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, co wyczerpuje przesłankę unieważnienia postępowania.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi p. Andrzej Bura – Sekretarz Gminy Chybie, który na podstawie zarządzenia Nr 21/UG/2017 Wójta Gminy Chybie z dnia 6 lipca 2017 r. powołany został pełnomocnikiem ds. projektu w zakresie przedsięwzięcia „Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla aglomeracji Górnego Śląska poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Chybie”, do zadań którego z zakresu ustawy Prawo zamówień publicznych należał nadzór nad przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o zamówienie publiczne, a przede wszystkim za przygotowanie i publikację ogłoszenia, siwz, w tym kryteriów oceny ofert.

- W latach 2018 - 2019 realizowano zadanie pn. „Budowa miejsca integracji mieszkańców sołectwa Mnich przy ul. Wojska Polskiego. Budowa linii energetycznej nN, sN oraz budowa budynku zaplecza sanitarno-gospodarczego wraz z wiatą”, w toku którego stwierdzono dokonanie zmiany zakresu świadczeń i zobowiązań wynikających z oferty Wykonawcy, poprzez zwiększenie pozycji kosztorysu ofertowego o łączną wartość 428 805,34 zł brutto, co nastąpiło na mocy aneksów od nr 1 do nr 6 do umowy oraz protokołu końcowego robót dodatkowych, z naruszeniem art. 144 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 140 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 144 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy zmiana zakresu rzeczowego zamówienia określonego w umowie o roboty budowlane, a co za tym idzie również jego wartości, jest możliwa w przypadku kumulatywnego spełnienia następujących przesłanek: jeżeli łączna wartość zmian jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy

i mniejsza od 15% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie. W myśl art. 140 ust. 1 zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy winien być tożsamy z jego zobowiązaniem zawartym w ofercie.

W toku realizacji umowy nr 1/2018/CHYBIE z dnia 22 sierpnia 2018 r. w przedmiocie budowy budynku zaplecza sanitarno-gospodarczego wraz z zadaszeniem w postaci wiaty oraz instalacje wewnętrzne wod.-kan. i elektryczne wykonawca, za zgodą zamawiającego, dokonał m.in. jej zmian w zakresie wprowadzenia dodatkowych robót budowlanych, gdzie prawną podstawą do ich wprowadzenia stanowił art. 144 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych, odpowiednio na podstawie:

- protokołu konieczności nr 1 z dnia 07.08.2018 r., gdzie zakres robót wyceniono na kwotę: 6.951,82 zł brutto,*
- protokołu konieczności nr 2 z dnia 17.09.2018 r., gdzie zakres robót wyceniono na kwotę: 81.806,42 zł brutto,,*
- protokołu konieczności nr 3 z dnia 15.03.2019 r., gdzie zakres robót wyceniono na kwotę: 51.224,90 zł brutto,*
- protokołu konieczności nr 4 z dnia 20.03.2019 r., gdzie zakres robót wyceniono na kwotę: 9.401,28 zł brutto,*
- protokołu konieczności nr 5 z dnia 17.06.2019 r., gdzie zakres robót wyceniono na kwotę: 52.557,04 zł,*
- protokołu konieczności nr 6 z dnia 17.06.2019 r., gdzie zakres robót wyceniono na kwotę: 42.692,323 zł brutto.*

Ponadto, bez formy pisemnej zlecono wykonanie robót dodatkowych wynikających z faktury VAT nr FA/4/10/2019, wartość której po korekcie stanowiła kwotę 194.758,17 zł.

Łączna wartość zmian wprowadzonych do umowy, na podstawie zrealizowanych robót dodatkowych zleconych na podstawie art. 144 ust 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych w oparciu o ww. protokoły konieczności, a w jednym przypadku o protokół końcowy robót dodatkowych zwiększających jej zakres, stanowiła kwotę 428.805,34 zł brutto, odpowiadającą 19,01% wartości zamówienia, określonej pierwotnie w umowie realizacyjnej przyjętej na wstępnym poziomie 2.255.140,14 zł brutto.

Zgodnie z treścią wyjaśnień Referatu Inwestycji, Dróg i Gospodarki Nieruchomościami przedmiotowa faktura VAT FA/4/10/2019 (wraz z fakturą korygującą FKOR/1/11/2019), której wartość po korekcie wynosi 194.758,17 zł, została przyjęta w oparciu o art. 144 ust 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 wraz z późn. zm.) oraz § 12 ust. 2 i 4 Umowy z dnia z dnia 11 maja 2018 r. Nr 83/2018, zaś zakres robót dodatkowych nią rozliczony zlecony został na podstawie protokołu końcowego prac dodatkowych sygnowanego przez inspektora nadzoru - zlecającego roboty i głównego wykonawcę - przyjmującego zlecenie.

Zgodnie z § 12 ust. 4 umowy Nr 83/2018 z dnia 11 maja 2018 r. wszelkie inne rodzaje robót mogą być wykonane (lub zaniechane) na podstawie protokołów konieczności potwierdzonych przez inspektora nadzoru i zatwierdzonych przez Zamawiającego. Bez zatwierdzenia protokołów konieczności przez Zamawiającego Wykonawca nie może rozpocząć wykonywania ww. robót lub rezygnować z wykonywanych robót jako zaniechanych.

Zgodnie z § 23 umowy nr 83/2018 z dnia 11 maja 2018 r., o czym mowa powyżej, w sprawach nieuregulowanych niniejszą umową stosuje się przepisy polskiego Kodeksu cywilnego oraz

ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. W myśl art. 139 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.), umowa wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej. Jak stanowi natomiast art. 77 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r., poz. 1025 z późn. zm.) uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia.

Funkcję Kierownika Zamawiającego w niniejszym postępowaniu pełnił p. Janusz Żydek – Wójt Gminy Chybie.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Chybie wykonującymi czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego w zakresie:

- dokonywania prawidłowej oceny przesłanek fakultatywnych wykluczenia z postępowania, zgodnie z art. 109 w zw. z art. 266 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.),
- unieważniania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w przypadku zaistnienia wady postępowania niemożliwej do usunięcia po upływie terminu składania ofert w sposób zgodny z przepisami o zamówieniach publicznych, stosownie do art. 255 pkt 6 w związku z art. 457 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy,
- merytorycznej oceny ustawowych przesłanek dopuszczalności zmian umowy, stosownie do art. 455 ust. 2 ww. ustawy, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W latach 2017 - 2021 zaciągnięto zobowiązania z tytułu kredytów krótkoterminowych z przeznaczeniem na sfinansowanie występującego w ciągu roku odpowiednio 2018, 2019, 2020 i 2021 przejściowego deficytu, pomimo braku dysponowania, na dzień zawarcia umów, upoważnieniem oraz limitem zobowiązań na powyższy cel. Naruszono tym art. 211 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 oraz art. 89 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 w związku z art. 212 ust. 2 pkt 1, ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanymi przepisami, budżet jednostki samorządu terytorialnego jest planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki, uchwalanym na rok budżetowy. Podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać m.in. kredyty na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu, które podlegają spłacie w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte. W uchwale budżetowej organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd do zaciągnięcia zobowiązań z tego tytułu i określić ich dopuszczalny limit.*

Powyższe dotyczyło zobowiązań zaciągniętych na podstawie odpowiednio:

- aneksu nr 4 z dnia 5 grudnia 2017 r. oraz nr 5 z dnia 7 grudnia 2018 r. do umowy o kredyt złotowy w rachunku bankowym z dnia 24 lutego 2014 r., gdzie zgodnie z treścią załącznika nr 1 do ww. zmian, przeznaczenie kredytu określono wyłącznie (každorazowo) na pokrycie niedoboru budżetu do wysokości maksymalnego pułapu zadłużenia 500.000,00 zł z okresem udostępnienia przewidzianym odpowiednio od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r., a następnie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. Limit zobowiązań krótkoterminowych, jakie Gmina Chybie mogła zaciągnąć w 2018 r., a następnie w 2019 r. na wskazany cel wraz z upoważnieniem do zaciągnięcia tego zobowiązania ustalono odpowiednio w uchwale Rady Gminy Nr XXXII/273/2017 z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały Budżetowej na 2018 r., obowiązującej dopiero od 1 stycznia 2018 r. oraz uchwale Nr IV/28/2019 z dnia 15 stycznia 2019 r. w sprawie Uchwały Budżetowej na 2019 r., obowiązującej dopiero od 1 stycznia 2019 r.;
- umowy o kredyt w rachunku bankowym z dnia 11 grudnia 2019 r. na finansowanie przejściowego deficytu budżetu występującego w trakcie roku budżetowego począwszy od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r., do wysokości 500.000,00 zł. Limit zobowiązań krótkoterminowych, jakie Gmina Chybie mogła zaciągnąć w 2020 r., na wskazany cel wraz z upoważnieniem do zaciągnięcia tego zobowiązania, ustalono odpowiednio w uchwale Rady Gminy Nr XIII/118/2019 z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie Uchwały Budżetowej na 2020 r., obowiązującej dopiero od 1 stycznia 2020 r.;
- umowy o kredyt w rachunku bankowym z dnia 17 grudnia 2020 r. na finansowanie przejściowego deficytu budżetu występującego w trakcie roku budżetowego począwszy od dnia 01.01.2021 r. do dnia 31.12.2021 r., do wysokości 1.000.000,00 zł. Limit zobowiązań krótkoterminowych, jakie Gmina Chybie mogła zaciągnąć w 2021 r., na wskazany cel wraz z upoważnieniem do zaciągnięcia tego zobowiązania ustalono odpowiednio w uchwale Rady Gminy Nr XXIV/200/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie Uchwały Budżetowej na 2021 r., obowiązującej dopiero od 1 stycznia 2021 r.

Również w dniu 21 grudnia 2016 r. Gmina Chybie zaciągnęła na podstawie aneksu nr 3 do umowy o kredyt złotowy w rachunku bankowym z dnia 24 lutego 2014 r., kredyt w rachunku bankowym, gdzie zgodnie z treścią załącznika nr 1 do ww. zmian, przeznaczenie kredytu określono wyłącznie na pokrycie niedoboru budżetu do wysokości maksymalnego pułapu zadłużenia 500.000,00 zł, z okresem udostępnienia przewidzianym odpowiednio od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. Limit zobowiązań krótkoterminowych, jakie Gmina Chybie mogła zaciągnąć w 2016 r. na wskazany cel wraz z upoważnieniem do zaciągnięcia tego zobowiązania, ustalono odpowiednio w uchwale Rady Gminy Nr XXII/190/2016 z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie Uchwały Budżetowej na 2017 r., obowiązującej od 1 stycznia 2017 r.,

Ww. umowy oraz aneksy do umowy z dnia 24 lutego 2014 r. w imieniu Gminy Chybie podpisał p. Janusz Żydek – Wójt Gminy Chybie. Kontrasygnaty na umowach udzieliła każdorazowo p. Aleksandra Biała – Skarbnik Gminy Chybie.

- W 2018 r. zaciągnięto zobowiązanie wieloletnie na zadanie pn. „Budowa miejsca integracji mieszkańców sołectwa Mnich przy ul. Wojska Polskiego. Budowa linii energetycznej nN, sN oraz budowa budynku zaplecza sanitarno-gospodarczego wraz z wiatą” realizowane na podstawie umowy o zamówienie publiczne, pomimo braku zabezpieczenia, na dzień jego

zaciągnięcia, w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Chybie na lata 2018 - 2031 pełnego limitu zobowiązań związanych z realizacją ww. przedsięwzięcia.

Naruszono tym art. 228 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć.

Zgodnie z umową z dnia 11 maja 2018 r. na realizację ww. przedsięwzięcia, kwota zobowiązania z niej wynikającego wynosiła 2.255.140,14 zł brutto, podczas gdy limit zobowiązań ustalony w wieloletniej prognozie finansowej na lata 2018 - 2031 podjętej uchwałą Nr XXXII/272/2017 Rady Gminy Chybie z dnia 19 grudnia 2017 r. dla tego przedsięwzięcia przyjęto do wysokości 804.535,00 zł. Dopiero na podstawie uchwały Nr XXXIX/337/2018 Rady Gminy Chybie z dnia 4 września 2018 r. limit zobowiązań wzrósł do poziomu 2.288.600,00 zł.

Nadzór i kontrola nad prawidłową realizacją budżetu Gminy, a w szczególności w zakresie ustawy o finansach publicznych oraz wnioskowanie w sprawie zmian uchwały budżetowej należał do p. Aleksandry Biała – Skarbnika Gminy Chybie.

Ww. umowę o zamówienie publiczne zawarł p. Andrzej Bura – Sekretarz Gminy Chybie, działając z upoważnienia Wójta Gminy Chybie nadanego zarządzeniem Nr 16/UG/18 z dnia 8 maja 2018 r.

Wniosek nr 2

Zapewnić zaciąganie zobowiązań:

- z tytułu kredytów na pokrycie występującego w trakcie roku deficytu budżetowego na podstawie obowiązujących limitów i upoważnień zawartych w uchwale Rady Gminy Chybie, stosownie do art. 89 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.) w związku z art. 212 ust. 2 pkt 1 oraz art. 211 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 tej ustawy oraz
- o charakterze wieloletnim zgodnie z upoważnieniami udzielonymi przez Radę Gminy Chybie, stosownie do wymogów art. 228 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy.

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- *W latach 2017 - 2021 przed wynajęciem lub wydzierżawieniem nieruchomości będących własnością Gminy Chybie zaniechano sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości, o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 z późn. zm.). Zgodnie z powyższym przepisem, właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość.*

Powyższe dotyczyło dwóch dzierżaw i ośmiu najmów nieruchomości stanowiących własność Gminy Chybie (100% próby):

- działki nr 1103/45 o pow. 21 m² – dzierżawy dokonano na podstawie umowy z dnia 26 maja 2017 r. na okres 10 lat;
- działki nr 150/11 o pow. 41,60 m² – dzierżawy dokonano na podstawie umowy z dnia 30 maja 2019 r. na okres 5 lat;
- lokalu użytkowego o pow. 30,08 m² – najmu dokonano na podstawie umowy z dnia 29 stycznia 2021 r. na okres 3 lat;
- lokalu użytkowego o pow. 85,44 m² – najmu dokonano na podstawie umowy z dnia 2 lipca 2020 r. na okres 3 lat;
- lokalu użytkowego o pow. 25,12 m² - najmu dokonano na podstawie umowy z dnia 1 czerwca 2017 r. na okres 3 lat;
- lokalu użytkowego o pow. 29,34 m² – najmu dokonano na podstawie umowy z dnia 1 czerwca 2020 r. na czas nieokreślony;
- lokalu użytkowego o pow. 29,34 m² – najmu dokonano na podstawie umowy z dnia 4 stycznia 2021 r. na okres 3 lat;
- lokalu użytkowego o pow. 118,31 m² – najmu dokonano na podstawie umowy z dnia 30 maja 2017 r. na okres 3 lat;
- lokalu użytkowego o pow. 118,31 m² – najmu dokonano na podstawie umowy z dnia 30 czerwca 2020 r. na czas nieokreślony;
- lokalu użytkowego o pow. 29,47 m² – najmu dokonano na podstawie umowy z dnia 5 lutego 2020 r. na okres 3 lat.

Zadania w zakresie sporządzania i podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem i dzierżawę należały do pracowników Referatu Inwestycji Dróg i Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w powyższym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Inwestycji, Dróg i Gospodarki Nieruchomościami w zakresie sporządzania i podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem lub dzierżawę stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

- *W latach 2017 - 2020 zawarto umowy najmu oraz dzierżawy na okres powyżej trzech lat w trybie bezprzetargowym, bez uzyskania pozytywnej opinii właściwej merytorycznie Komisji Rady Gminy lub zgody Rady Gminy na odstąpienie od trybu przetargowego. Naruszono tym art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanym przepisem, zawarcie umów najmu na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony następuje w drodze przetargu. Wojewoda albo odpowiednia rada lub sejmik mogą wyrazić zgodę na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia tych umów.*

Ponadto, zgodnie z § 4 ust. 2 uchwały Nr XVI/129/08 Rady Gminy Chybie z dnia 1 kwietnia 2008 r. zmieniającej uchwałę Nr XXXV/202/2002 Rady Gminy w Chybiu z dnia 14 marca

2002 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, w przypadku braku pozytywnej opinii właściwej merytorycznie komisji Rady Gminy w sprawie wydzierżawiania lub wynajmowania nieruchomości na rzecz osób prawnych i fizycznych, rozstrzyga Rada Gminy w drodze uchwały.

Natomiast zgodnie z § 4 ust. 1 ww. uchwały, upoważnia się Wójta Gminy do wydzierżawiania lub wynajmowania nieruchomości stanowiących mienie komunalne na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, a także w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość – po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwej merytorycznie komisji Rady Gminy.

Powyższe dotyczyło:

- umowy najmu z dnia 1 czerwca 2020 r. lokalu użytkowego o pow. 29,34 zawartej z kontrahentem o numerze karty kontowej 10195 na czas nieokreślony;
- umowy dzierżawy z dnia 26 maja 2017 r. działki nr 1103/45 o pow. 21 m² zawartej z kontrahentem o numerze karty kontowej 100636 na okres 10 lat;
- umowy dzierżawy z dnia 30 maja 2019 r. działki nr 150/11 o pow. 41,60 m² zawartej z kontrahentem o numerze karty kontowej 100560 na okres 5 lat;

Przed zawarciem ww. umów nie wystąpiono do właściwej merytorycznie komisji Rady Gminy o opinię w sprawie najmu i dzierżawy nieruchomości komunalnych na okres dłuższy niż 3 lata.

Za zadania w ww. zakresie odpowiedzialni byli pracownicy w Referacie Inwestycji Dróg i Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór nad pracownikami sprawował Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Inwestycji, Dróg i Gospodarki Nieruchomościami w zakresie:

- zawierania umów najmu na czas nieoznaczony lub na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata, w trybie przewidzianym w art. 37 ust 4 ww. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.),
- przestrzegania zapisów podjętych uchwał w zakresie wydzierżawiania lub wynajmowania nieruchomości na okres dłuższy niż 3 lata, zgodnie z § 4 ust. 1 uchwały Nr XVI/129/08 Rady Gminy Chybie z dnia 1 kwietnia 2008 r. zmieniającej uchwałę Nr XXXV/202/2002 Rady Gminy w Chybiu z dnia 14 marca 2002 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

- W okresie od dnia 14 lutego 2021 r. do dnia 4 października 2021 r. zaniechano naliczenia opłaty za bezumowne korzystanie z części zabudowanej nieruchomości gminnej o nr ewidencyjnym działki 1103/45 o pow. 21 m², położonej w Chybiu, czym naruszono art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), w związku z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.

z 2020 r. poz. 1990 z późn. zm.), art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 23 z późn. zm.) oraz § 9 i § 10 ust. 1 podjętej umowy dzierżawy Nr 1/2017 z dnia 26 maja 2017 r.

Zgodnie z przywołanym przepisami, jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje burmistrz, wykonując m.in. czynności związane z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzi windykację tych należności. W myśl wymienionych przepisów, źródłami dochodów własnych gminy są dochody z majątku gminy.

Natomiast stosownie do § 9 umowy dzierżawy Nr 1/2017 z dnia 26 maja 2017 r., po rozwiązaniu lub wygaśnięciu niniejszej umowy Dzierżawca ma obowiązek niezwłocznego przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego, tj. rozbiórki znajdujących się na działce budynków, urządzeń i instalacji oraz zwrotu nieruchomości Wyzierżawiającemu. Dzierżawcy nie przysługuje prawo do zwrotu nakładów poniesionych na zabudowę nieruchomości, ani zwrotu kosztów rozbiórki.

Według zapisów § 10 ust. 1 ww. umowy dzierżawy w przypadku niewykonania obowiązku w zakresie zwrotu nieruchomości, dzierżawca zobowiązany jest do zapłaty Wyzierżawiającemu kary umownej z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości w wysokości odpowiadającej trzykrotności czynszu dzierżawnego, o którym mowa w § 4 ust. 1 niniejszej umowy, za każdy rozpoczęty miesiąc bezumownego korzystania.

Pismem z dnia 26 października 2020 r., p. Grzegorz Dulemba – Zastępca Wójta wypowiedział ww. umowę, która uległa rozwiązaniu w dniu 14 lutego 2021 r., z uwagi na upływ 3 miesięcznego okresu wypowiedzenia.

Do dnia zakończenia kontroli, przedmiot dzierżawy nie został zwrócony przez kontrahenta o numerze karty kontowej 102761. Gmina Chybie wystąpiła do Sądu o wydanie lokalu (pozew Nr RP.0750.04.2021.RS. z dnia 28 lipca 2021 r. i Nr RP.0750.03.2021.RS. z dnia 28 lipca 2021 r.).

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Gminy Chybie, kara umowna, zgodnie z zapisami umowy, nie została naliczona z uwagi na niedopatrzenie.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 27 września 2021 r. Kierownik Referatu Inwestycji, Dróg i Gospodarki Nieruchomościami przekazał pismo do Referatu finansowo-podatkowego celem obciążenia dzierżawcy nieruchomości z tytułu bezumownego korzystania. Do dnia zakończenia kontroli, kontrolującym została również przedłożona faktura Nr 360/2021/UG wystawiona w dniu 4 października 2021 r. obciążająca kontrahenta na kwotę 2.814,60 zł brutto za bezumowne korzystanie z nieruchomości od dnia 14 lutego 2021 r.

Wykonywanie czynności związanych z uregulowaniem stanu prawnego nieruchomości miasta należało zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym do zadań pracowników Wydziału Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie Naczelnik tegoż Wydziału.

Osobą odpowiedzialną za przekazanie informacji o naliczeniu kary umownej do Referatu finansowo-podatkowego był Inspektor Referatu Inwestycji, Dróg i Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w ww. zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

W procedurach wewnętrznych nie ustalono zasad przepływu informacji w ww. zakresie pomiędzy komórkami organizacyjnymi.

Wniosek nr 5

Rozważyć uszczegółowienie procedur wewnętrznych o sposób przepływu informacji o bezumownym korzystaniu z nieruchomości i wysokości kary umownej z tym związanej, pomiędzy komórkami organizacyjnymi, mając na uwadze art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), w związku z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 38 z późn. zm.), a ponadto art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych. (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

- *W latach 2017 - 2021 nie podejmowano czynności w celu wyegzekwowania od najemców gminnych nieruchomości prowadzących działalność gospodarczą, nieterminowo regulujących należności z tytułu czynszu, zwrotu równowartości kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, w przypadkach, w których kwota należności z tytułu rekompensaty była niższa od świadczenia pieniężnego w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Było to niezgodne z art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 684 z późn. zm.) oraz § 1 ust. 2 i 3 uchwały Nr XIX/174/2020 Rady Gminy Chybie z dnia 22 września 2020 r. w sprawie niedochodzenia należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych przypadających Gminie Chybie lub jej jednostkom organizacyjnym.*

Zgodnie z § 1 ust. 2 uchwały Nr XIX/174/2020 Rady Gminy Chybie z dnia 22 września 2020 r. w sprawie niedochodzenia należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych przypadających Gminie Chybie lub jej jednostkom organizacyjnym, postanawia się nie dochodzić należności przypadających Gminie Chybie lub jej jednostkom organizacyjnym z tytułu rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 118 z późn. zm.), jeżeli jej kwota jest równa świadczeniu pieniężnemu w rozumieniu tej ustawy albo większa od tego świadczenia. Natomiast w myśl § 1 ust. 3 ww. uchwały, w przypadku transakcji handlowych w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 118 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, zawartych przed dniem 1 stycznia 2020 r., postanawia się nie dochodzić należności przypadających Gminie Chybie lub jej jednostkom organizacyjnym z tytułu rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, w jej brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2019 r., jeżeli kwota tej należności jest równa lub wyższa od świadczenia pieniężnego w rozumieniu ustawy i należność ta stała się wymagalna po dniu 1 stycznia 2020 r.

Powyższe dotyczyło kontrahentów, o kolejnych numerach kart kontowych: 001094, 101951, 101967, 100636, 102761. Ww. podmiotom, w okresie od sierpnia 2017 r. do lipca 2021 r., wystawiono 43 faktury VAT za najem nieruchomości gminnych, które nie zostały opłacone terminowo. We wszystkich przypadkach wartość rekompensaty po przeliczeniu na złote, zgodnie z zasadami ustalonymi w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, była niższa niż wartość świadczenia pieniężnego wynikającego z faktur.

Faktury nie przekraczały wartości 5.000,00 zł. Zwłoka w zapłacie należności wynikających z faktur wynosiła od 1 do 73 dni. Z zestawienia sporządzonego przez Skarbnika Gminy Chybie wynikało, iż zaniechano wyegzekwowania, wobec wymienionych kontrahentów, kwoty w łącznej wysokości 7.425,40 zł, stanowiącej sumę ww. rekompensat po przeliczeniu na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

Osobami odpowiedzialnymi za egzekwowanie należności z mienia gminnego oraz egzekwowanie 40 euro należności byli Inspektorzy w Referacie finansowo-podatkowym. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawowała p. Aleksandra Biała – Skarbnik Gminy Chybie.

Wniosek nr 6

Przeanalizować terminy płatności należności cywilnoprawnych przez kontrahentów prowadzących działalność gospodarczą za okres od 1 stycznia 2017 r. do 15 października 2021 r., a w przypadku nieterminowych wpłat podjąć działania w celu dochodzenia należności, o których mowa w art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 424) oraz § 1 ust. 1, 2 i 3 uchwały Nr XIX/174/2020 Rady Gminy Chybie z dnia 22 września 2020 r. w sprawie niedochodzenia należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych przypadających Gminie Chybie lub jej jednostkom organizacyjnym, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2017 - 2021 do dnia kontroli, nie dolożono należytej staranności w zakresie przeprowadzania czynności sprawdzających wykazanych przez podatników danych w deklaracjach oraz informacjach na podatek od nieruchomości w zakresie zarówno przedmiotów podlegających opodatkowaniu, jak i zwolnieniu z opodatkowania oraz nie wezwano podatników do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych.*

Zgodnie z art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.), w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji, organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. W myśl art. 272 pkt 3 ww. ustawy, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u ww. podatników kontroli podatkowej,

o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. Zgodnie z art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Powyższe dotyczyło:

- *podatnika o nr karty kontowej 1/1556 (spółka jawna), który nie deklarował do opodatkowania budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.*

W wyniku oględzin przeprowadzonych w dniu 28 września 2021 r. przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Gminy Chybie oraz na podstawie danych pochodzących z ogólnodostępnej platformy internetowej ustalono, iż wokół budynku zajętego na prowadzenie działalności gospodarczej zlokalizowane są powierzchnie utwardzone, pokryte wylewką asfaltową, pełniące m.in. funkcje parkingu czy ciągu pieszego służącego osobom korzystającym z usług podatnika.

Ponadto, podatnik ten został opodatkowany w drodze decyzji, organ podatkowy natomiast zaniechał egzekwowania od podatnika deklaracje podatkowe oraz opłacania tego podatku na zasadach obowiązujących osoby prawne, stosownie do art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.) oraz wymogów art. 274 a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Do dnia zakończenia kontroli, organ podatkowy nie wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień w powyższym zakresie.

- *podatnika o nr karty kontowej 1/1451 (spółka cywilna), który nie deklarował do opodatkowania budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.*

W wyniku oględzin przeprowadzonych w dniu 28 września 2021 r. przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Gminy Chybie oraz na podstawie danych pochodzących z ogólnodostępnej platformy internetowej ustalono, iż na części nieruchomości zajętej na prowadzenie działalności funkcjonują powierzchnie utwardzone wyłożone płytami betonowymi, a w centralnej jej części zlokalizowana jest waga przemysłowa, przejazdowa do ważenia złomu. Do dnia zakończenia kontroli, organ podatkowy nie wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień w tym zakresie.

- *podatnika o nr karty kontowej 2/951 (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą), który nie deklarował do opodatkowania budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.*

W wyniku oględzin przeprowadzonych w dniu 28 września 2021 r. przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Gminy Chybie oraz na podstawie danych pochodzących z ogólnodostępnej platformy internetowej ustalono, iż znaczna część nieruchomości oznaczona nr ewidencyjnym działki 938/45 stanowi składowisko wyrobów budowlanych, natomiast przedłużeniem budynku zajętego na działalność gospodarczą jest zadaszona wiata posadowiona na konstrukcji stalowej, osadzona na płytach betonowych. Do dnia zakończenia kontroli, organ podatkowy nie wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień w tym zakresie.

Zgodnie ze zmianą art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.), obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.: budowle

związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, za wyjątkiem: budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana ostateczna decyzja organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.), lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego, na podstawie której trwale wyłączono budowlę lub ich części z użytkowania. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają następujące nieruchomości lub obiekty budowlane: grunty, budynki lub ich części, budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 1-3 ww. ustawy.

Od stycznia 2016 r. w ślad za art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają użytki rolne lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Warunkiem wyłączenia użytków rolnych lub lasów z opodatkowania podatkiem od nieruchomości na podstawie ww. przepisu jest faktyczne nie zajmowanie gruntów do prowadzonej działalności gospodarczej. Grunty zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej to grunty, które w danym momencie wykorzystywane są do wykonywania czynności składających się na działalność gospodarczą. W myśl art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1381 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza.

- podatnika o nr karty kontowej 1/25 (osoba prawna prowadząca działalność gospodarczą), który w roku 2021 jako użytkownik nieruchomości gruntowej, zabudowanej stanowiącej teren oczyszczalni ścieków, będącej własnością Gminy Chybie na podstawie umowy z dnia 10 grudnia 2018 r. wiążącej strony do dnia 31.12.2021 r., zadeklarował do opodatkowania na 2021 r. wyłącznie budowle o wartości 16.488.805,63 zł, po korekcie 16.490.903,00 zł. Natomiast do dnia podjęcia czynności kontrolnych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, tj. do dnia 2 września 2021 r., nieruchomości ruchome, jak i nieruchome objęte przedmiotem ww. umowy nie zostały ani zadeklarowane przez ww. podatnika jako przedmiot czy to opodatkowania czy zwolnienia gruntów, budynków i budowli, ani zweryfikowane przez organ podatkowy pod kątem dochowania obowiązku powszechności opodatkowania, czy też zastosowania zwolnień w podatku od nieruchomości.

W latach wcześniejszych, tj. 2019 - 2020 grunty, budynki oraz część wartości budowli na podstawie odpowiednio uchwały Nr II/12/2018 Rady Gminy Chybie z dnia 11 grudnia 2018 r. oraz uchwały Nr XI/88/2019 Rady Gminy Chybie z dnia 15 października 2019 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości od budynków, budowli i gruntów oraz zakresu udzielonych zwolnień, podatnik zadeklarował w zakresie przedmiotów zwolnionych jako związanych z obsługą oczyszczalni ścieków i kanalizacji oraz sieci służącej odprowadzaniu ścieków.

Dopiero w trakcie kontroli, zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami, organ podatkowy wystosował do podatnika wezwanie do złożenia korekty deklaracji na podatek od nieruchomości uzupełnionej o załącznik ZDN-2 dotyczący zwolnionych uchwałą Rady Gminy Chybie składników majątkowych. W odpowiedzi na powyższe, podatnik w dniu 19 października 2021 r. złożył korektę deklaracji na podatek od nieruchomości na 2021 r., w której do zakresu przedmiotów zwolnionych z opodatkowania na podstawie § 1 pkt 3 uchwały Nr XIX/172/2020 Rady Gminy Chybie z dnia 22 września 2020 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości od budynków, budowli i gruntów zaliczył: grunty o pow. 1,7159 ha, budynki

o pow. 358,45 m² oraz budowle o wartości 35.571.898,89 zł. Skutków tego zwolnienia nie ujęto w ewidencji księgowej.

Zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych przez p. Aleksandrę Białą – Skarbnika Gminy Chybie korekta ww. deklaracji zostanie wykazana w sprawozdaniach rocznych Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy Chybie oraz w Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. Łączna kwota skutków ww. zwolnień nie ujęta do dnia zakończenia kontroli w ewidencji księgowej stanowiła równowartość 736.064,06 zł.

- podatnika o nr karty kontowej 1/9 (stowarzyszenie kultury fizycznej), który zadeklarował za lata 2019 - 2021 w przedmiocie opodatkowania podatkiem od nieruchomości oraz w zakresie przedmiotów zwolnionych z opodatkowania na podstawie uchwał Nr II/12/2018 Rady Gminy Chybie z dnia 11 grudnia 2018 r., Nr XI/88/2019 Rady Gminy Chybie z dnia 15 października 2019 r. i Nr XIX/172/2020 Rady Gminy Chybie z dnia 22 września 2020 r. obmiar nieruchomości, będących jego własnością, zaniżony w stosunku do wynikającego z wypisu z ewidencji gruntów i budynków.

Zgodnie z wypisem z ewidencji gruntów i budynków, łączna powierzchnia gruntów stanowiących własność podanika stanowi pow. 0,3218 ha, a pow. zabudowy budynków posadowionych na tych gruntach 1.631 m², zaś podatnik deklaruje wyłącznie łączną pow. 0,1975 ha gruntów oraz pow. użytkową 2.713,76 m² budynków (niezależnie od przedmiotu zgłoszonego do opodatkowania czy do jego zwolnienia).

Natomiast organ podatkowy w zakresie przedmiotów zgłoszonych do opodatkowania dokonał przypisu zgodnie z deklaracją podatnika (przy uwzględnieniu zwolnień z powodu COVID stosowanych w latach 2020 i 2021). Podstawę wymiaru podatków, stosownie do art. 21 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2015 r. poz. 520 z późn. zm.), stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

Ponadto, organ podatkowy do ewidencji skutków udzielonych ulg i zwolnień i w konsekwencji do sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 r. oraz za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2021 roku i Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy Chybie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2020 zaliczył wyłącznie powierzchnię budynków zadeklarowanych jako zwolnione na podstawie uchwały, podczas gdy podstawę zwolnienia z opodatkowania wyrażoną w deklaracji podatnika stanowiły również grunty o pow. 0,1711 ha.

Zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli w związku z nieścisłościami pomiędzy ewidencją gruntów i składnikami deklaracji, organ podatkowy przystąpił do weryfikacji z udziałem podatnika składanych na lata 2019 - 2021 deklaracji na podatek od nieruchomości.

Zadania w zakresie przyjmowania i sprawdzania informacji od osób fizycznych oraz deklaracji od osób prawnych w sprawach podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego oraz wydawania decyzji podatkowych dla osób fizycznych należały do zakresu obowiązków służbowych pracowników w Referacie Finansowo-Podatkowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Aleksandra Białą – Skarbnik Gminy Chybie.

Wniosek nr 7

Przeanalizować prawidłowość opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatnika o numerze karty kontowej 1/1556, 1/1451, 2/951, 1/25 i 1/9 celem ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 z późn. zm.) postępowanie podatkowe w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania, mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.).

W zakresie sprawozdawczości:

- *W latach od 2019 - 2021 do dnia kontroli, błędnie prowadzono ewidencję podatkową dotyczącą zwolnień w podatku od nieruchomości na podstawie uchwał Rady Gminy Chybie, poprzez:*
 - *wprowadzenie do ww. ewidencji danych w zakresie zwolnień ustawowych, a dotyczących:*
 - *podatników zwolnionych z podatku od nieruchomości na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r., poz. 380 z późn. zm.), zgodnie którym kościelne osoby prawne są zwolnione od opodatkowania od nieruchomości lub ich części, stanowiących własność tych osób lub używanych przez nie na podstawie innego tytułu prawnego na cele niemieszkalne, z wyjątkiem części zajmowanej na wykonywanie działalności gospodarczej – podatnicy o nr kart kontowych 1/12 i 1/14 (kościelne osoby prawne),*
 - *podatników zwolnionych z podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445 z późn. zm.), zgodnie z którym zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty, budynki i budowle wchodzące w skład infrastruktury kolejowej w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym, która jest udostępniana przewoźnikom kolejowym – podatnicy o nr kart kontowych 1/20 i 1/23 (osoby prawne),*
 - *podatników zwolnionych z podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym od podatku od nieruchomości zwalnia się również publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem oświaty oraz prowadzące je organy, w zakresie nieruchomości zajętych na działalność oświatową – podatnicy o nr kart kontowych 1/33, 1/39, 1/61, 1/62, i 1/70 (jednostki oświatowe).*

W związku z wprowadzeniem powyższych danych do ww. ewidencji zawyżono kwoty udzielonych zwolnień:

w roku 2019 – o łączną kwotę 187.601,57 zł,

w roku 2020 – o łączną kwotę 220.006,55 zł,

w okresie od początku roku do 30 czerwca 2021 r. – o łączną kwotę 27.935,83 zł.

Powyższe zawyżone dane wykazano w sprawozdaniach rocznych Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy Chybie oraz w kwartalnych i rocznych sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.

- *brak ujęcia w powyższej ewidencji podatkowej danych w zakresie zwolnień na podstawie uchwał Rady Gminy Chybie, tj. odpowiednio Nr XVI/134/2020 z dnia 28.04.2020 r. (która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2020 r.), Nr XXVI/214/2021 z dnia 2 marca 2021 r. (która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.) w sprawie wprowadzenia zwolnień z podatku od nieruchomości przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.*

Powyższe dotyczyło podatnika podatku od nieruchomości o nr kart kontowej 1/9 (stowarzyszenie kultury fizycznej), który w latach 2020 i 2021 korzystał ze zwolnień z podatku od nieruchomości na podstawie ww. uchwał.

W ewidencji nie ujęto danych o zwolnieniu w kwocie 947,00 zł za okres kwiecień, maj 2020 r. oraz w kwocie 1.478,00 zł za okres styczeń, luty i marzec roku 2021 r. Dane te także nie zostały wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy Chybie oraz w kwartalnych i rocznych sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 7a ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), dla potrzeb wymiaru i poboru podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego i podatku leśnego organy podatkowe prowadzą ewidencję podatkową nieruchomości w systemie informatycznym. Natomiast art. 7 ust. 2 ww. ustawy stanowi, że ewidencja podatkowa nieruchomości zawiera dane o podatnikach i przedmiotach opodatkowania, w szczególności wynikające z informacji i deklaracji składanych przez podatników na podstawie przepisów ustawy oraz przepisów o podatku rolnym i podatku leśnym, danych zawartych w księgach wieczystych, w ewidencji gruntów i budynków oraz innych ewidencjach i rejestrach, w tym prowadzonych przez organy administracji publicznej.

Zasady prowadzenia ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym przez organy podatkowe, w tym zakres informacji objętych tą ewidencją, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz. U. Nr 107, poz. 1138).

Przyczyną ww. nieprawidłowości było błędne ustalenie przez pracownika Referatu Finansowo-Podatkowego na podstawie ww. danych kwoty zwolnień podlegających ujawnieniu w sprawozdawczości, o której mowa powyżej. Zgodnie z wyjaśnieniami p. Aleksandry Biały – Skarbnika Gminy Chybie: „(...) przystąpiono do weryfikacji zapisów w komputerowej ewidencji wymiaru podatku od osób prawnych w celu usunięcia zaistniałych nieprawidłowości i prawidłowego sporządzenia sprawozdania Rb-27S wg stanu na dzień 31 września 2021 r.”.

Powyższe sprawozdania podpisali:

- za 2019 r. p. Aleksandra Biały – Skarbnik Gminy Chybie i p. Janusz Żydek – Wójt Gminy Chybie (dot. Rb-27S i Rb-PDP),

- za 2020 r. p. Aleksandra Biały – Skarbnik Gminy Chybie (dot. RB-27S) oraz Z-ca Skarbnika, działającego z upoważnienia Skarbnika (dot. Rb-PDP) i p. Janusz Żydek – Wójt Gminy Chybie (dot. Rb-27S),

- za okres od początku roku do 30 czerwca 2021 r. p. Aleksandra Biały – Skarbnik Gminy Chybie (dot. Rb-27S) oraz Z-ca Skarbnika, działającego z upoważnienia Skarbnika (dot. Rb-PDP) i p. Janusz Żydek – Wójt Gminy Chybie (dot. Rb-27S).

Prowadzenie księgowości analitycznej podatków i opłat lokalnych, prowadzenie ksiąg rachunkowych jednostki Budżetowej Urzędu w zakresie dochodów, jak i sporządzanie sprawozdawczości budżetowej w zakresie dochodów należało zgodnie z Regulaminem Organizacyjny Urzędu Gminy w Chybiu wprowadzonym zarządzeniem Nr 3/UG/16 Wójta Gminy Chybie z dnia 25 lutego 2016 r. z późn. zm., a ujednoliconym zarządzeniem Nr 24/46/2020 Wójta Gminy Chybie z dnia 12 sierpnia 2020 r. do pracowników Referatu Finansowo-Podatkowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Aleksandra Biała – Skarbnik Gminy Chybie.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowo-Podatkowego w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji podatkowej w systemie informatycznym zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz.U. Nr 107, poz. 1138), z uwzględnieniem wszystkich ulg i zwolnień wprowadzonych uchwałami Rady Gminy Chybie, bez ulg i zwolnień ustawowych, mając na uwadze, art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1347) oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. a i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), stosownie do art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

- *Nieprawidłowo sporządzono kwartalne sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału lat 2017 - 2020 jednostki samorządu terytorialnego, w wierszu A.N3.2 – depozyty na żądanie. Powyższe polegało na ustaleniu stanu ww. środków z pominięciem potrącenia zarówno niewykorzystanych do końca danego roku dotacji, zwróconych dysponentowi do 31 stycznia roku następnego, jak i oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej w grudniu na styczeń roku następnego.*

W wyniku powyższego, w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N w wierszu A.N3.2 depozyty na żądanie, wykazano:

- *wg stanu na koniec 2017 r. kwotę 679.671,35 zł, zamiast kwoty 566.989,55 zł, różnica 112.681,80 zł,*
- *wg stanu na koniec 2018 r. kwotę 2.892.939,53 zł, zamiast kwoty 1.912.089,83 zł, różnica 980.849,70 zł;*
- *wg stanu na koniec 2019 r. kwotę 6.596.663,05 zł, zamiast kwoty 5.560.868,97 zł, różnica 1.035.794,08 zł,*
- *wg stanu na koniec 2020 r. kwotę 17.187.138,87 zł, zamiast kwoty 16.051.279,15 zł, różnica 1.135.859,72 zł.*

Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773), w sprawozdaniu Rb-N w układzie przedmiotowym prezentowane są należności wynikające z następujących tytułów: depozyty - rozumiane jako wartość należności wynikających ze złożonych depozytów. Do depozytów zalicza się przede wszystkim depozyty złożone w banku. W kategorii depozyty jednostka nie wykazuje środków znajdujących się na rachunku bankowym

na koniec IV kwartału, otrzymanych od innej jednostki lub na rzecz innej jednostki, które będzie zobowiązana zwrócić w wyniku rozliczenia w następnym kwartale, z uwzględnieniem okresu przejściowego, np. dotacji. Takie środki wykazuje jednostka, której zostały one zwrócone w kwartale następnego roku budżetowego i zaliczone przez nią do środków poprzedniego okresu sprawozdawczego, czyli IV kwartału. Jednostka nie wykazuje również środków, które otrzymała na rachunek, a które dotyczą wykonania zobowiązań przysłego okresu sprawozdawczego - kwartału następnego roku budżetowego. Takie środki jako depozyt wykazuje jednostka, która przekazała te środki, np. na wynagrodzenia dla pracowników innej jednostki ponoszone w następnym okresie sprawozdawczym, tj. w I kwartale roku budżetowego.

W myśl § 14 pkt 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań, o której mowa powyżej, w części A Należności oraz wybrane aktywa finansowe sprawozdania Rb-N wykazuje się: w wierszu N3.2 - wartość depozytów na żądanie, tj. przede wszystkim środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, które w każdej chwili mogą być zamienione na gotówkę w całości lub w części bez znaczących ograniczeń; głównie dotyczy to sald na rachunku bieżącym jednostki. W tej kategorii mieszczą się również wszelkie depozyty, złożone przez jednostkę, której dotyczy sprawozdanie, w postaci np. kaucji, bez wskazanego terminu zwrotu.

Stosownie do § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia, sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych w toku kontroli przyczyna powyższego wynikała z niedostatecznej analizy instrukcji sporządzania sprawozdania Rb-N.

Odpowiedzialną za powyższe była Z-ca Skarbnika Gminy Chybie, która zgodnie z zakresem czynności odpowiedzialna była za sporządzanie sprawozdawczości zbiorczej kwartalnej, półrocznej i rocznej w zakresie dochodów i wydatków budżetu gminy.

Ww. sprawozdania podpisali każdorazowo p. Janusz Żydek – Wójt Gminy Chybie wraz z p. Aleksandrą Białą – Skarbnikiem Gminy (dot. sprawozdań za lata 2017 - 2018) oraz z Zastępcą Skarbnika Gminy, działającą na mocy stosownego upoważnienia (dot. sprawozdań za lata 2019 - 2020).

Wniosek nr 9

Sporządzać sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, stosownie do zasad określonych w § 13 ust. 1 pkt 4 i § 14 pkt 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) oraz § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia.

- Nieprawidłowo sporządzono roczne sprawozdania Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego poprzez:
 - wykazanie w ww. sprawozdaniu według stanu na 31 grudnia 2019 r. w poz. stan środków na rachunku budżetu kwoty 9.250.738,66 zł zamiast kwoty 9.229.588,66 zł. W pozycji tej zawyżono ww. stan o środki w kwocie 21.150,00 zł, które wykazano w sprawozdaniu Rb-ST - w informacji o środkach na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego

w pozycji 1. stan środków na rachunku wydatków niewygasających (art. 263 ust. 6 ustawy o finansach publicznych).

- wykazanie w ww. sprawozdaniu według stanu na 31 grudnia 2020 r.:
 - w poz. stan środków na rachunku budżetu kwoty 16.570.730,19 zł zamiast kwoty 16.504.894,19 zł. W pozycji tej zawyżono ww. stan o środki w kwocie 25.836,00 zł, które wykazano w sprawozdaniu Rb-ST - w informacji o środkach na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego w pozycji 1. stan środków na rachunku wydatków niewygasających (art. 263 ust. 6 ustawy o finansach publicznych),
 - w poz. środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku wykazano kwotę 904.626,00 zł, podczas gdy odpowiadająca kwota subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu 2020 r. na styczeń 2021 r. stanowiła równowartość 955.610,00 zł (saldo Ma konta 909).

Zgodnie postanowieniami § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.), kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, przy czym w myśl § 22 ust. 1 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia w sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych zgodnych z zapisami w księgowości banku. Ponadto, wzór sprawozdania Rb-ST przewiduje wykazywanie stanu środków na rachunku wydatków niewygasających wynikających z art. 263 ust. 6 ustawy z 27.08.2009 r. o finansach publicznych, w odrębnej części sprawozdania w „Informacji o środkach na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego”.

Zgodnie z zakresem czynności służbowych sporządzanie sprawozdawczości kwartalnej, półrocznej i rocznej dotyczącej dochodów budżetu gminy należało do obowiązków Zastępcy Skarbnika Gminy Chybie.

Powyższe sprawozdania zostały podpisane:

- za 2019 r. przez p. Aleksandrę Białą – Skarbnika Gminy Chybie wraz z p. Januszem Żydek – Wójtem Gminy Chybie (dot. RB-27S i Rb-PDP),
- za 2020 przez p. Aleksandrę Białą – Skarbnika Gminy Chybie (dot. RB-27S) oraz Z-cę Skarbnika, działającego z upoważnienia Skarbnika (dot. Rb-PDP), wraz z p. Januszem Żydek – Wójtem Gminy Chybie (dot. RB-27S),
- za okres od początku roku do 30 czerwca 2021 r. przez p. Aleksandrę Białą – Skarbnika Gminy Chybie (dot. RB-27S) oraz Z-cę Skarbnika, działającego z upoważnienia Skarbnika (dot. Rb-PDP), wraz z p. Januszem Żydek – Wójtem Gminy Chybie (dot. RB-27S).

Dane w zakresie skutków udzielonych ulg i zwolnień do przywołanych wyżej sprawozdań podali pracownicy Referatu Finansowo-Podatkowego. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawowała p. Aleksandra Biała – Skarbnik Gminy Chybie.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Chybie w zakresie prawidłowego wykazywania w sprawozdaniach Rb-ST stanu środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego, tj. stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.) oraz § 22 ust. 1 „Instrukcji sporządzania sprawozdań

budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia, mając na względzie art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- *W latach 2019 - 2021 nieprawidłowo zorganizowano ewidencję księgową w zakresie środków finansowych dotyczących budowy systemu kanalizacji w Gminie Chybie pozyskanych przez Gminę w ramach projektu pn. „Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla aglomeracji Górnego Śląska poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Chybie” (POIS.02.03.00-00-0256/16-00), współfinansowanego dotacją z Unii Europejskiej ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020.*

Dla ww. projektu prowadzono jeden wyodrębniony rachunek bankowy. Ww. rachunek bankowy był rachunkiem wspólnym dla ewidencji budżetu (organu) i urzędu w zakresie dochodów i wydatków w ramach tego projektu. Na podstawie wyciągów bankowych do tego rachunku bankowego dokonywano zapisów w ewidencji księgowej urzędu na koncie księgowym 130-02-POIS-1 – „Rachunek bieżący jednostki - POIS”.

W księgach rachunkowych budżetu (organu) powtarzano ww. zapisy na koncie 133-50 „Rachunek budżetu-POIS” na podstawie dokumentów PK – polecenia księgowania, zamiast na podstawie dokumentów bankowych, czym naruszono zasady funkcjonowania konta 133 – „Rachunek budżetu” określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz w załączniku nr 2 odpowiednio do zarządzenia Nr 28/UG/2016 z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Chybiu z późn. zm. obowiązującego do końca listopada 2020 r., a następnie zarządzenia Nr 28/UG/2020 Wójta Gminy z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Chybiu (obowiązujące do dnia zakończenia kontroli). Zgodnie z przywołanymi przepisami, ww. konto służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu. Zapisy na koncie 133 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem,

Dochody i wydatki realizowane za pośrednictwem ww. rachunku bankowego winny być ewidencjonowane w budżecie (organie), a operacje dotyczące jednostki – winny być powtórzone w ewidencji księgowej konta 130 w urzędzie.

Powyższe wynika z zasad funkcjonowania konta 130 – „Rachunek bieżący jednostki” opisanych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę

poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz w załączniku nr 3 odpowiednio do zarządzenia Nr 28/UG/2016 z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Chybiu z późn. zm. obowiązującego do końca listopada 2020 r., a następnie zarządzenia Nr 28/UG/2020 Wójta Gminy z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Chybiu (obowiązujące do dnia zakończenia kontroli). Zgodnie z tym przepisem, konto 130 może służyć również do ewidencji dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu jednostki samorządu terytorialnego. W takim przypadku saldo konta 130 w zakresie zrealizowanych wydatków podlega okresowemu przeksięgowaniu na podstawie sprawozdań budżetowych na stronę Ma konta 800, a w zakresie dochodów na stronę Wn konta 800.

Wobec powyższego, w jednostce Urząd Gminy Chybie na dzień 31 grudnia 2019 r. na koncie księgowym 130-02-POIS-1 - „Rachunek bieżący jednostki - POIS” pozostawało saldo Wn odzwierciedlające stan środków pieniężnych na rachunku projektu w kwocie 4.436.637,12 zł, podczas gdy w związku z tym, iż faktycznie dla jednostki nie prowadzono wyodrębnionego rachunku bankowego, lecz wspólny rachunek bankowy dla jednostki i budżetu (organu), po przeniesieniu zrealizowanych dochodów i wydatków na konto 800, saldo konta 130 winno zostać zamknięte saldem 0,00 zł;

Skutkiem powyższego ww. kwota 4.436.637,12 zł została wykazana w bilansie Urzędu na dzień 31.12.2019 r.

Ponadto, celem ujęcia ww. środków finansowych w ewidencji księgowej budżetu (organu) dokonywano księgowania na kontach 901 – „Dochody budżetu” i 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”, co było niezgodne z zasadami korespondencji tych kont określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz w załączniku nr 2 odpowiednio do zarządzenia Nr 28/UG/2016 z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Chybiu z późn. zm. obowiązującego do końca listopada 2020 r., a następnie zarządzenia Nr 28/UG/2020 Wójta Gminy z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Chybiu (obowiązujące do dnia zakończenia kontroli) i tak:

- konto 223 służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu dokonanych przez te jednostki wydatków budżetowych. Na stronie Wn konta 223 ujmuje się środki przelane z rachunku budżetu na pokrycie wydatków jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 133. Na stronie Ma konta 223 ujmuje się wydatki dokonane przez jednostki budżetowe w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 902.

- konto 901 z kolei służy do ewidencji dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Na stronie Ma konta 901 ujmuje się m.in. dochody budżetu na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 222.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.) jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę)

rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. W myśl art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, natomiast księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Prowadzenie księgowości dochodów budżetu gminy należało do obowiązków służbowych Zastępcy Skarbnika Gminy Chybie. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Aleksandra Biała – Skarbnika Gminy Chybie.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Chybie w zakresie ewidencji księgowej budżetu i Urzędu Gminy na kontach 133, 223, 902 i 130, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont określonych w załączniku odpowiednio nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz w zakładowym planie kont wprowadzonym w załączniku nr 3 do zarządzenia Nr 28/UG/2020 Wójta Gminy z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Chybiu (obowiązujące do dnia zakończenia kontroli), mając na uwadze art. 4 ust. 1 i 2, art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.), a ponadto art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

- *W latach 2017 - 2019 niebieżąco ujęto w księgach rachunkowych jednostki Urząd Gminy Chybie zmiany w stanie środków trwałych na koncie 011 „Środki trwałe” w grupie 0-„Grunty” w związku z nabyciem dziewięciu nieruchomości o łącznej wartości 155.270,00 zł. Stosownie do art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 z późn. zm.), do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań.*

Powyższe było również niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 011 określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm., obecnie Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz zakładowym planie kont dla Urzędu Gminy w Chybiu stanowiącym załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr 48/UG/2020 Wójta Gminy Chybie z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Chybiu. (Poprzednio obowiązywało zarządzenie Nr 28/UG/2016 Wójta Gminy Chybie z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Chybiu).

Zgodnie z powyższymi przepisami, konto 011 służy do ewidencji stanu zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej własnych środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, które nie podlegają ujęciu m.in. na koncie 013. Na stronie Wn konta 011 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej środków trwałych, z wyjątkiem umorzenia środków trwałych, które ujmuje się na koncie 071.

Powyższe dotyczyło nieruchomości nabytych na podstawie Decyzji Wojewody Śląskiego, których wartość ujęto w ewidencji:

- pod datą 31 stycznia 2018 r. (działki nabyte w 2017 r. o numerach: 734/5),
- pod datą 28 lutego 2019 r. (działki nabyte w 2018 r. o numerach: 1119),
- pod datą 31 maja 2020 r. (działki nabyte w 2019 r. o numerach 874/1, 874/2, 1174, 1176, 309/1, 471, 243/1, 243/2, 243/3).

Ww. nieruchomości nabyto na podstawie 7 decyzji Wojewody Śląskiego obejmujących komunalizację 10 nieruchomości. Zwłoka w ujęciu w ewidencji księgowej nabytych nieruchomości wynosiła od 1 do 5 miesięcy.

Przyczyną powyższego, zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy Chybie, było nieprzekazanie dokumentów przez pracownika merytorycznego do księgowości.

Skutkiem niebieżącego ujęcia danych w księgach rachunkowych, wartość nabytych nieruchomości nie została wykazana odpowiednio w 2017 r., 2018 r. i 2019 r., w pozycji grunty w bilansie Urzędu Gminy Chybie:

- na dzień 31 grudnia 2017 r. łącznie o kwotę 5.270,00 zł,
- na dzień 31 grudnia 2018 r. łącznie o kwotę 17.100,00 zł,
- na dzień 31 grudnia 2019 r. łącznie o kwotę 138.033,00 zł.

Ww. nieruchomości nie zostały także wykazane w Informacji o stanie mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2017 r., 2018 r., 2019 r.tj.:

na dzień 31 grudnia 2017 r. nie wykazano działki o numerze: 734/5,

na dzień 31 grudnia 2018 r. nie wykazano działki o numerze: 1119,

na dzień 31 grudnia 2019 r. nie wykazano działek o numerach: 874/1 i 874/2, 1174, 1176, 309/1, 471, 243/1, 243/2, 243/3.

Stosownie do art. 267 ust. 1 pkt 3 lit. a i lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego zawierającą: dane w zakresie przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności oraz dane o zmianach w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przekazanie dokumentów OT do Referatu Finansowo-Podatkowego dotyczących ww. nieruchomości, nastąpiło z opóźnieniem z uwagi na absencję chorobową pracownika odpowiedzialnego merytorycznie za sporządzenie ww. dokumentów.

Bilanse jednostki budżetowej Urząd Gminy Chybie za lata 2017 - 2019 zostały podpisane: przez p. Aleksandrę Białą – Skarbnik Gminy Chybie oraz p. Janusza Żydek – Wójta Gminy Chybie.

Opracowanie informacji o stanie mienia komunalnego za lata 2017 - 2020 należało do zakresu obowiązków służbowych inspektora Referatu Inwestycji Remontów, Nieruchomości i Środowiska (na emeryturze od 26 lipca 2021 r.). Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Chybie w zakresie przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych oraz prawidłowego sporządzania informacji o stanie mienia, stosownie do wymogów art. 4 ust. 2, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 011 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 ust. 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W zakresie inwentaryzacji:

- *W 2018 r. powierzone kontrahentom własne pozostałe środki trwale Urzędu Gminy w Chybiu zinwentaryzowano drogą spisu z natury, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, inwentaryzacji powierzonych kontrahentom własnych środków trwałych, materiałów oraz należności dokonuje się drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów. Ponadto, stosownie do zapisów § 14 ust. 1 instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Chybiu stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 8/UG/04 Wójta Gminy w Chybiu z dnia 10 maja 2004 r. w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową, inwentaryzacji powierzonych kontrahentom własnych składników majątkowych – dokonuje się na ostatni dzień roku przez uzyskanie potwierdzenia prawidłowości stanu tych aktywów przez kontrahentów.*

Zarządzeniem Nr 47/UG/2017 z dnia 8 grudnia 2017 r. Wójt Gminy Chybie zarządził inwentaryzację składników majątkowych w Urzędzie Gminy w Chybiu według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz powołał komisję inwentaryzacyjną do jej przeprowadzenia, w skład której weszli pracownicy Urzędu Gminy w Chybiu.

Spisem z natury objęto pozostałe środki trwale powierzone czterem ochotniczym strażom pożarnym oraz przekazane do domu przedpogrzebowego. Przeprowadzenie inwentaryzacji drogą spisu z natury udokumentowano w arkuszach spisowych oraz w sporządzonym sprawozdaniu opisowym z przebiegu inwentaryzacji.

Przeprowadzenie inwentaryzacji drogą spisu z natury, pozostałych środków trwałych powierzonych do korzystania innym jednostkom dokonała komisja inwentaryzacyjna powołana zarządzeniem Nr 47/UG/2017 z dnia 8 grudnia 2017 r. Wójt Gminy Chybie.

Obowiązki w zakresie prawidłowego prowadzenia rachunkowości jednostki należały do p. Aleksandry Biała – Skarbnika Gminy Chybie.

Wniosek nr 13

Zapewnić przeprowadzenie inwentaryzacji własnych aktywów powierzonych innym podmiotom drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów, zgodnie z wymogami art. 26 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zm.) oraz postanowieniami instrukcji inwentaryzacyjnej dla jednostki Urzędu Gminy Chybie stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 8/UG/04 Wójta Gminy w Chybiu z dnia 10 maja 2004 r., w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową.

W zakresie ustaleń ogólno-organizacyjnych:

- *W latach 2017 - 2021 (do dnia zakończenia kontroli) dowody księgowe stanowiące podstawę dokonywania wydatków były zatwierdzane do zapłaty przez p. Andrzeja Bura – Sekretarza Gminy Chybie, pomimo braku dysponowania stosownym upoważnieniem w tym zakresie. Zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) za prawidłową gospodarkę finansową gminy odpowiada wójt. Stosownie do w art. 60 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy, wójtowi przysługuje wyłączne prawo dokonywania wydatków budżetowych. W myśl natomiast przepisów zawartych w art. 53 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm., Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), za całość gospodarki finansowej jest odpowiedzialny kierownik tej jednostki, który może powierzyć określone obowiązki w tym zakresie pracownikom jednostki, a przyjęcie obowiązków powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w regulaminie organizacyjnym jednostki.*

Zgodnie z kartą wzoru podpisów stanowiącą załącznikiem nr 3 odpowiednio do zarządzenia Nr 29a/UG/2018 Wójta Gminy Chybie z dnia 1 sierpnia 2018 r., a następnie zarządzenia Nr 29/UG/2020 Wójta Gminy Chybie z dnia 4 września 2020 r. w sprawie wzoru podpisu osób upoważnionych do kontroli merytorycznej, funkcjonalno-rachunkowej, zatwierdzania dokumentów finansowych oraz innych dokumentów, p. Andrzeja Bura – Sekretarza Gminy Chybie w obszarze kontroli funkcjonalnej i merytorycznej upoważniono do sprawdzania i zatwierdzania dokumentów związanych z funkcją Sekretarza Gminy. Nie został on natomiast upoważniony do zatwierdzania dokumentów do wypłaty.

W ww. okresie p. Andrzej Bura – Sekretarz Gminy Chybie zatwierdził do wypłaty wydatki z tytułu wypłaty diet radnych za miesiąc listopad 2018 r., dodatkowego wynagrodzenia rocznego na lata 2019 - 2021, dodatków spisowych w spisie rolnym na rok 2020, diet członkom komisji wyborczych w 2020 r., czy zakupu bonów podarunkowych dla uczniów w 2020 r.

Wniosek nr 14

Dokonywać wydatków budżetowych na podstawie dokumentów zatwierdzonych do wypłaty przez osoby upoważnione, stosownie do art. 53 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm., Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), mając na uwadze art. 60 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.).

W zakresie realizacji planu finansowego:

- *W 2020 r. dokonano wydatków budżetowych, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 i art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Zasada nieprzekraczalności limitów określonych w planie finansowym wydatków wynika również z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.*

Przekroczenia planu wydatków w 2020 r. stwierdzono w zakresie wydatków poniesionych:

- *w dziale 750 „Administracja publiczna”, rozdziale 75056 „Spis powszechny i inne”, § 3020 „Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń”. W dniu 10 grudnia 2020 r. dokonano w tej podziałce klasyfikacji budżetowej wydatku w kwocie 2.375,60 zł dotyczącego wypłaty dodatków spisowych w spisie rolnym. Plan wydatków na ten dzień wynosił 0,00 zł, wydatki wykonane (wraz z ww. wydatkiem) stanowiły kwotę 2.375,60 zł. Wobec powyższego, dokonując ww. wydatku 10 grudnia 2020 r. przekroczono plan wydatków w tej podziałce klasyfikacji budżetowej na kwotę 2.375,60 zł. Zwiększenia planu wydatków w powyższej klasyfikacji budżetowej dokonano 22 grudnia 2020 r. o kwotę 10.339,00 zł na podstawie zarządzenia Nr 134/WG/2020 Wójta Gminy Chybie w sprawie zmian w planach finansowych na 2020 rok.*
- *w dziale 751 „Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa”, rozdziale 75107 „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”, § 3030 „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”. W dniu 2 lipca 2020 r. dokonano w tej podziałce klasyfikacji budżetowej dwóch wydatków w kwocie po 350,00 zł dotyczących wypłaty diet członkom komisji wyborczych. Plan wydatków na ten dzień wynosił 14.650,00 zł, wydatki wykonane (wraz z ww. wydatkiem) stanowiły kwotę 15.000,00 zł. Wobec powyższego, dokonując ww. wydatku 2 lipca 2020 r., przekroczono plan wydatków w tej podziałce klasyfikacji budżetowej na kwotę 350,00 zł. Zwiększenia planu wydatków w powyższej klasyfikacji budżetowej dokonano 9 lipca 2020 r. o kwotę 16.050,00 zł na podstawie zarządzenia Nr 79/WG/2020 Wójta Gminy Chybie w sprawie zmian w planach finansowych na 2020 rok.*
- *w dziale 926 „Kultura fizyczna”, rozdziale 92695 „Pozostała działalność”, § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”. W dniu 25 września 2020 r. dokonano w tej podziałce klasyfikacji budżetowej wydatku w kwocie 1.500,00 zł dotyczącego zakupu bonów podarunkowych dla uczniów. Plan wydatków na ten dzień wynosił 800,00 zł, wydatki wykonane (wraz z ww. wydatkiem) stanowiły kwotę 1.500,00 zł. Wobec powyższego, dokonując ww. wydatku*

25 września 2020 r., przekroczono plan wydatków w tej podziałce klasyfikacji budżetowej na kwotę 700,00 zł. Zwiększenia planu wydatków w powyższej klasyfikacji budżetowej dokonano 29 września 2020 r. o kwotę 1.500,00 zł na podstawie zarządzenia Nr 106/WG/2020 Wójta Gminy Chybie w sprawie zmian w planach finansowych na 2020 rok.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy przyczyną powyższego były błędy w planowaniu środków na wydatki. Ww. wydatki pierwotnie zaplanowano w innej podziałce klasyfikacji budżetowej, którą skorygowano na etapie zatwierdzenia wydatków, a zmiany do planu wprowadzono z opóźnieniem.

Zatwierdzenia wydatków do zapłaty dokonał p. Andrzej Bura – Sekretarz Gminy Chybie, natomiast wstępnej kontroli dokonała p. Aleksandra Biała – Skarbnik Gminy Chybie oraz Zastępca Skarbnika Gminy Chybie.

W myśl art. 54 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, dowodem dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli jest jego podpis złożony na dokumentach dotyczącej danej operacji, który oznacza m. in., że zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki.

Wniosek nr 15

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Gminy w Chybiu, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Chybiu w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji finansowej z planem finansowym, mając na uwadze art. 54 ust. 3 oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie regulowania zobowiązań:

- W latach 2019 - 2021 do dnia kontroli, nieterminowo uregulowano zobowiązania z tytułu odpisu od wpływów z podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej. Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Termin przekazania ww. środków został ustalony w art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1315 z późn. zm.) i wynosił 21 dni od dnia, w którym upływa termin płatności danej raty podatku rolnego.

Powyższe dotyczyło wpłat za I, II, III, IV ratę podatku rolnego za lata 2019 - 2020 oraz za I-II ratę za rok 2021. Odpis przekazano z opóźnieniem od 4 do 35 dni po upływie terminu płatności raty podatku. Z tytułu opóźnienia nie naliczono i nie zapłacono odsetek za zwłokę.

Ponadto, kwoty odpisu na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej za poszczególne lata były księgowane na koncie 201-02-000047 – „Śląska Izba Rolnicza” oraz w ciężar kosztów, w dacie operacji gospodarczej zapłaty należności na rzecz Izby. Zgodnie z opisem zawartym w planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) oraz planie kont dla jednostki Urzędu Gminy w Chybiu ustalonym w załączniku nr 3 do zarządzenia Wójta Gminy Chybie Nr 48/UG/2020 z dnia 1 grudnia 2020 r. oraz poprzednio obowiązującym planie kont ustalonym w załączniku nr 3 do zarządzenia Wójta Gminy Chybie Nr 28/UG/2016 z dnia 23 grudnia 2016 r.

Kwoty nieprzekazanego w terminie odpisu na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej za poszczególne lata nie zaklasyfikowano jako zobowiązania wymagalne i nie wykazano w sporządzonych sprawozdaniach Urzędu Gminy w Chybiu Rb-28S z wykonania planu wydatków jednostki budżetowej oraz Rb-Z z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres II kwartału 2019 r. i II kwartału 2020 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, kwota odpisu na rzecz Izby odnoszona była w ciężar kosztów z chwilą zapłaty, a przekazywanie wpłat na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej odbywało się po zakończeniu I, II i III kwartału i do 31 grudnia. Związane to było z obowiązkiem składania okresowych rozliczeń do Izby za okres półrocza i roku. Taki sposób przekazywania został uzgodniony z Izbą i nie skutkowało konsekwencjami chociażby w postaci odsetek za zwłokę. Dopiero w roku bieżącym, po przeprowadzonej w Izbie kontroli NIK, do Urzędu wpłynęło pismo przypominające o obowiązkach ustawowych gmin wobec Izby.

Zadania związane z przekazywaniem wpłat na rzecz Izby Rolniczej oraz w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej urzędu należały do obowiązków pracowników Referatu Finansowo-Podatkowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Aleksandra Biała – Skarbnik Gminy Chybie.

Wniosek nr 17

Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań Gminy Chybie wobec Śląskiej Izby Rolniczej, stosownie do art. 35 ust. 2 oraz ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1027 z późn. zm.) oraz art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

Wniosek nr 18

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowo-Podatkowego w zakresie prawidłowego i terminowego ujmowania wpłat z tytułu odpisu od wpływów z podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej w ewidencji księgowej Urzędu, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont „zespołu 2” zawartych w planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym

załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) oraz planie kont dla jednostki Urzędu Gminy w Chybie ustalonym zarządzeniem Nr 48/UG/2020 Wójta Gminy Chybie z dnia 1 grudnia 2020 r., mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu diet radnych:

- *W 2018 r. wypłacono diety radnym za miesiąc listopad 2018 r. niezgodnie z obowiązującą uchwałą Nr VIII/48/03 Rady Gminy Chybie z dnia 29 sierpnia 2003 r. w sprawie zasad ustalania i wypłacania diet radnym (...). Zgodnie z art. 25 ust. 4 i ust. 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.), na zasadach ustalonych przez radę gminy radnemu przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych.*

Powyższe polegało na:

- *wypłaceniu przewodniczącemu rady oraz wiceprzewodniczącemu rady kadencji 2014 - 2018 diety (miesięcznej - zryczałtowanej) w miesiącu listopadzie 2018 r. pomniejszonej proporcjonalnie o ilość dni pozostałych do końca listopada 2018 r. od upływu kadencji (data upływu kadencji Rady - 16 listopada 2018 r.),*
- *wypłaceniu przewodniczącemu rady oraz wiceprzewodniczącemu rady kadencji 2018 - 2023 diety (miesięcznej – zryczałtowanej) za miesiąc listopad pomniejszonej proporcjonalnie o ilość minionych dni od początku miesiąca do zaprzysiężenia nowych radnych (zaprzysiężenie radnych nowej kadencji - sesja Rady w dniu 20 listopada 2018 r.).*

W ww. uchwale ustalono, iż przewodniczącemu rady oraz wiceprzewodniczącemu rady Gminy Chybie przysługuje dieta miesięczna w zryczałtowanej wysokości. W uchwale nie zawarto informacji dotyczących wypłaty diet radnym piastującym ww. funkcje na przełomie kadencji.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy Chybie, diety wypłacone zostały radnym sprawującym ww. funkcje z zastosowaniem proporcji, zgodnie z opinią radcy prawnego Urzędu. W konkluzji opinii radca prawny wyraził pogląd, że zryczałtowana dieta miesięczna przewodniczącego i wiceprzewodniczącego może być wypłacona w wysokości proporcjonalnej.

Listy wypłat za miesiąc listopad 2018 r. sporządził Inspektor w Referacie Oświaty, Informatyki i organizacji pracy Rady Gminy. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu. Zatwierdzenia listy płac do wypłaty dokonał p. Andrzej Bura – Sekretarz Gminy Chybie.

Wniosek nr 19

Dokonać ponownego obliczenia diet za miesiąc listopad 2018 r. radnym Gminy Chybie, zgodnie z zasadami ustalonymi w uchwale Nr VIII/48/03 Rady Gminy Chybie z dnia 29 sierpnia 2003 r., a następnie dokonać stosownych rozliczeń z radnymi Gminy

Chybie, mając na uwadze art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372).

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *W latach 2019 - 2021 nieprawidłowo naliczono dodatkowe wynagrodzenie roczne przysługujące odpowiednio za lata 2018 - 2020 dla pracowników Gminy Urzędu Chybie, poprzez wliczanie do podstawy tego wynagrodzenia, poza stałymi składnikami wynagrodzenia, również nieperiodycznych wypłat za spełnienie określonego zadania, tj. jedno- lub dwumiesięcznych dodatków specjalnych.*

Powyższym naruszono art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1872), w związku z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. 1997 r. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.). Stosownie do przepisów ww. ustawy, dodatkowe wynagrodzenie roczne ustala się w wysokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego, za który przysługuje to wynagrodzenie, uwzględniając wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Natomiast w myśl § 6 ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, wynagrodzenie za czas urlopu wypoczynkowego ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia i innych świadczeń ze stosunku pracy, z wyłączeniem m.in.: jednorazowych lub nieperiodycznych wypłat za spełnienie określonego zadania bądź za określone osiągnięcie.

Skutkiem powyższego, dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 7 pracowników Urzędu Gminy Chybie za lata 2018 - 2020 zostało naliczone i wypłacone w wysokości wyższej od należnej o łączną kwotę 557,79 zł brutto.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną powyższego była błędna interpretacja ww. przepisów.

Obowiązki w zakresie naliczenia dodatkowych wynagrodzeń rocznych w latach 2019 - 2021 oraz za sporządzania list płac dotyczących dodatkowego wynagrodzenia rocznego wypłaconego w 2019 r. i 2020 r. należały do pracowników Referatu Finansowo-Podatkowego. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawowała p. Aleksandra Biała – Skarbnik Gminy Chybie. Listy płac zatwierdził do wypłaty p. Andrzej Bura – Sekretarz Gminy Chybie.

Wniosek nr 20

Ponownie obliczyć dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników Urzędu Gminy Chybie za lata 2018 - 2020 bez uwzględnienia jednorazowych lub nieperiodycznych wypłat za spełnienie określonego zadania bądź za określone osiągnięcie, mając na uwadze wymogi art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1872) w związku z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz

ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. 1997 r. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.), a następnie podjąć działania w celu dobrowolnego zwrotu do budżetu Gminy kwot wypłaconego zawyżonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za powyżej wskazane lata, a w przypadku braku dobrowolnego zwrotu - od osób odpowiedzialnych za nieprawidłowe naliczenie ww. wypłat, mając na uwadze zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.).

Wniosek nr 21

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Chybie w zakresie naliczania i wypłacania pracownikom dodatkowego wynagrodzenia rocznego zgodnie z wymogami art. 4 ust 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1872) w związku z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. 1997 r. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.) mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

- *W 2020 r. Kierownikowi Referatu Zamówień Publicznych, Planowania Przestrzennego i Spraw Organizacyjnych przyznano dodatek specjalny na okres dłuższy niż rok. Było to niezgodne z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282 z późn. zm.), w związku § 8 Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Chybiu stanowiącego załącznik do zarządzenia Wójta Nr 11/UG/09 z dnia 16 czerwca 2009 r. w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Chybiu (z późn. zm.). Zgodnie z przywołanymi przepisami, pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny w wysokości do 40% wynagrodzenia zasadniczego na czas określony nie dłuższy niż 1 rok.*

Wyżej opisany dodatek specjalny został przyznany z tytułu dodatkowych obowiązków wykonywanych podczas długotrwałej nieobecności innego pracownika Urzędu Gminy Chybie, w wysokości 30% wynagrodzenia zasadniczego brutto miesięcznie (tj. 1.110,00 zł) na okres od dnia 1 lutego 2020 r. do odwołania.

Dodatek specjalny przyznany dla Kierownika Referatu Zamówień Publicznych, Planowania Przestrzennego i Spraw Organizacyjnych, na podstawie pisma z dnia 4 lutego 2020 r., był wypłacany przez piętnaście miesięcy w łącznej kwocie 15.270,43 zł.

Osobą odpowiedzialną za sporządzenie ww. pisma dotyczącego przyznania dodatku specjalnego był p. Andrzej Bura – Sekretarz Gminy. Dodatek przyznał p. Janusz Żydek – Wójt Gminy Chybie.

- *W 2021 r. p. Aleksandrze Białą – Skarbnikowi Gminy Chybie przyznano dodatek specjalny z tytułu pełnienia obowiązków, które należały do jej obowiązków, wynikających z zakresu czynności z dnia 1 września 2005 r. oraz pisma z dnia 3 października 2005 r. Powyższe było niezgodne z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282 z późn. zm.), zgodnie z którym pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny.*

Dodatek specjalny został przyznany z uwagi na pełnienie obowiązków głównego księgowego Urzędu Gminy, na podstawie pisma z dnia 23 czerwca 2021 r. na okres od czerwca 2021 r. do maja 2022 r. w wysokości 40% wynagrodzenia zasadniczego brutto (tj. 1.920,00 zł/miesięcznie).

Obowiązki głównego księgowego budżetu wynikające z art. 54 ust. 1 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zostały powierzone p. Aleksandrze Białą zarządzeniem Nr 15/UG/05 Wójta Gminy Chybie z dnia 3 października 2005 r. w sprawie powierzenia obowiązków i odpowiedzialności Głównego księgowego Urzędu Gminy w Chybiu. Zgodnie z zapisami w zakresie czynności p. Aleksandry Białą – Skarbnika Gminy z dnia 1 września 2005 r. (wraz z aneksem), do zadań Skarbnika należy pełnienie funkcji głównego księgowego jednostki budżetowej Urząd Gminy w Chybiu.

Osobą odpowiedzialną za sporządzenie ww. pisma, na podstawie którego został przyznany dodatek specjalny, jest p. Janusz Żydek – Wójt Gminy Chybie.

Wniosek nr 22

Ustalić składniki wynagrodzenia dla Skarbnika Gminy Chybie z uwzględnieniem wymogów art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) oraz zapewnić przyznawanie dodatków specjalnych dla pracowników Urzędu Gminy Chybie zgodnie z wymogami art. 36 ust. 5 ww. ustawy o pracownikach samorządowych.

W zakresie gospodarki pieniężnej:

- *W latach 2018 - 2021, do dnia zakończenia kontroli w kasie Urzędu Gminy w Chybie realizowano płatności bezgotówkowe w zakresie podatków i opłat stanowiących dochody budżetu gminy, pomimo że Rada Gminy Chybie nie podjęła uchwały w tej sprawie. Powyższe naruszało art. 61a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.), zgodnie z którym rada gminy może, w drodze uchwały, dopuścić zapłatę podatków, stanowiących dochody budżetu gminy, za pomocą innego instrumentu płatniczego, w tym instrumentu płatniczego, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny. Stosownie do art. 3 pkt 3 lit. c Ordynacji podatkowej, przez podatki rozumie się również opłaty oraz niepodatkowe należności budżetowe.*

Organizacja prowadzenia rachunkowości jednostki należała do p. Aleksandry Biała – Skarbnika Gminy Chybie. Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, za całość gospodarki finansowej jest odpowiedzialny kierownik tej jednostki.

Wniosek nr 23

Zapewnić realizowanie płatności bezgotówkowych w zakresie podatków i opłat stanowiących dochody budżetu gminy stosownie do wymogów art. 61a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej